Cumhuriyet Dönemi (1923-1950) Romanı

1. Aşağıdaki parçaların hangisinde anlatıcı diğerlerinden farklıdır?

A) Sevim bu sözleri ağır ağır söylüyor. Her cümlenin sonunda arkasını söylemek yakışık alıp almayacağını düşünüyor gibi beş altı saniye duruyordu. Ben de o esnada onun söyleyemediği tarafları zihnimden tamamlıyordum.

B) Evvela otomobil bulmak için caddeye doğru yürüyordum. Sonra birdenbire fikrimi değiştirdim. Haliç'e doğru inen dar sokaklara saptım. Yolu bilmiyordum. Fakat Unkapanı Köprüsü'nü nasıl olsa bulurdum. Oradan ötesi de kolay.

C) Turgut'un en sevdiğim taraflarından biri de iştahıdır. Dev gibi çocuk. Mide deve kuşu midesi gibi çakıl taşı yutsa eritecek kuvvette. Yemeğin bu akşamki gibi geçtiği zamanlarda ayaklarının, masanın altında âdeta iştahtan tepindiğini duyarım.

D) Piyanonun önünde dört kişi toplanmıştı. İskemlede Hilmi oturuyor, bir tarafında ayakta, uzun boylu, keskin yüzlü esmer, genç bir adam; öbür tarafında sarışın, silik yüzlü daha genç bir adam; arkasında Hilmi'nin omuzlarına ellerini dayamış koca boylu bir adam...

E) Bir şey pek garibime gitti. Utana sıkıla yanıma gelen köylü gelini gibi bin nazla söz söyleyen bu çocuklar, kitaplarını açar açmaz dik bir sesle bağıra bağıra okumaya başlıyorlardı. Sınıf kalabalıklaştıkça gürültü artmaya, beni iyiden iyiye sersemletmeye başlamıştı.

2. - - - -, romancılığımızda ilk defa bilinçli olarak toplumsalgerçekçiliği savunan ve uygulayan sanatçıdır. Edebiyatı toplum yararında bir araç saymış, genellikle işçi ve köylü sınıfının sıkıntılarını anlatmıştır. Başlıca romanlarından "Çıkrıklar Durunca" (1931) gelişen endüstrinin, küçük sanat sahiplerinin çıkarlarını baltalayışını ve ekonomik değişikliğin 19. yüzyıl sonunda Batı Karadeniz Bölgesi'nde yol açtığı toplumsal çekişmeleri anlatmaktadır. "Düşkünler" (1935) romanında da Tanzimat çağındaki yüksek memur takımının ve ailelerinin siyasal yıkılışa paralel olarak geçirdiği sarsıntılar ve çöküş canlandırılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?

A) Samim Kocagöz
B) Mahmut Yesari
C) Sabahattin Ali
D) Peyami Safa
E) Sadri Ertem

3. I. Cumhuriyet gençlerinin ele alındığı "Tatarcık" (1939) bir bakıma Sinekli Bakkal'ın devamıdır. (Halide Edip Adıvar)

II. "Kürk Mantolu Madonna" adlı romanın başkahramanı olan Raif'te 1928-1930 yıllarında Berlin'de okuyan yazarın kişiliğinden izler görmek mümkündür. (Sabahattin Ali)

III. "Sodom ve Gomore", Mütareke yılları İstanbul'unun belirli bir çevresinin yaşayışını, alafrangalığın vardığı noktayı göstermesi bakımından önemlidir. (Reşat Nuri Güntekin)

IV. "Çalıkuşu"nda köydeki çobanın hediye ettiği keçi yavrusuna ve evde yetiştirdiği kuşlara Feride büyük bir sevgi gösterir. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin sonundaki yazar adları değiştirildiğinde bilgi yanlışı giderilmiş olur?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

4. Bulutların göstermediği bir ay, ortalığa pek hafif bir ışık dağıtıyor ve iri yağmur damlaları, derenin yuvarlanan sularına düşerek orada küçük ve hemen kaybolan halkalar bırakıyordu.

Aşağıdakilerin hangisi bu parçadaki anlatım biçimiyle aynıdır?

A) Kirpi kılları gibi ayakta duran iki kalın kaş, içeriye çökmüş, kömür gibi siyah göz… Burun uzun, kara sakal hayli kırlaşmış. Boyu kısa, vücudu cılızdır.

B) Geldiğimin ertesi günü derse başladım. Bu ilk gün hayatımın en unutulmaz bir hatırası gibi yaşayacak. Sabahleyin erkenden aşağı inmiştim.

C) Kâmil Bey, Tevfik Fikret'in "Sis" şiirini hatırladı. Şair, kocaman bir çocuk gibi sevdiği şehrin taşına, toprağına öfkelenmiş, onu biraz da haksız yere hırpalamıştı.

D) Bazen büyük kâşifler gibi Afrika'da gezer, yamyamlar arasında görülmemiş maceralar geçirir, bazen meşhur bir ressam olur ve Avrupa'yı dolaşırdım.

E) Yüzünde hiç dargınlık yoktu. Belki biraz hayret fakat daha çok, alaka ve şefkatle bana bakıyordu. Hâlbuki bende onun bakışlarını karşılayacak cesaret yoktu.

5. Aşağıdakilerin hangisinde toplumsal bir eleştiri söz konusudur?

A) Ya bu deveyi güder ya bu diyardan gidersin. Fakat nereye? İstanbul öyle bir hâle gelmiş ki sokakta kaldırımların üstünde yatıp ölsen “Acaba insan açlıktan nasıl ölürmüş, hele bir seyredelim.” diye etrafına bir yığın ahali birikecek.

B) Dere şayet donmamışsa su içtikten sonra gagasını, ayaklarını temizler ve fil dişi, abanoz tarakla saçlarını tarayan bir gelin gibi, gagasıyla omuz başlarını, kanatlarını, boynunun tüylerini tarar, süslenir. Evet, süslenir!

C) Bir kapının önünde duran iki eski koltuğun birinden uzun boylu bir adamın kalktığını ve yabancı bir neşe ve cesaretle Servet Bey’e doğru yürüdüğünü gördüm. Yüzünü yakından görünce ben de onu tanımakta güçlük çekmedim.

D) Neden sonra Mehmet Ali’nin işaret ettiği tarafta bir karaltı seçer gibi olmuştum. Tek bir ışık yoktu. Yalnız uzaktan uzağa köpekler havlıyordu. Bu sesler, ıssız Anadolu ovalarının ortasında tek yaşam belirtisidir.

E) Mehmet Ali gittiği günden beri Zeynep Kadın’ın ağzını bıçak açmıyor. Yüzü bir maske gibi hareketsizleşti. Gözleri hep sabit bir noktaya dalıp kalıyor. Ona laf söylemekten korkuyorum.

6. İçimde yavaş yavaş bir korku uyanıyordu. Ya bizim yolumuzun sonuna varmadan gece olursa? Dağ başlarında bir başıma kalırsam?

Arabacı ara sıra durarak hayvanları dinlendiriyordu. Bir taşlığın ortasında yine böyle bir mola vermesinden istifade ettim:

Daha çok var mı, diye sordum. O, ağır bir hareketle yere indikten sonra cevap verdi:

– Geldik.

Bu adam yaşlı başlı bir ihtiyar olmasaydı benimle eğlendiğine hükmedecektim.

Nasıl olur, dedim, Burada köy filan yok.

İhtiyar adam arabadan bavulumu çıkarmaya çalışarak cevap verdi:

– Ta şu patikadan aşağı ineceğiz. Zeyniler buradan beş dakika çeker. Araba yolu yok.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Diyaloğa
B) İkilemelere
C) Yerel söyleyişlere
D) Niteleyici sözcüklere
E) Mecaz anlamlı sözlere

7. Karaosmanoğlu, eserlerini realist bir yöntemle yazmakla birlikte eserlerinde kendi kişiliğini pek gizlememiş hatta Tanzimat romancılarında olduğu gibi, kimi zaman doğrudan doğruya okuyucuya seslenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamayı örneklemektedir?

A) Araba bir taşa çarpmış gibi sarsılarak durdu. Mehmet Ali bana hiçbir söz söylemeden aşağı atladı. Karanlık içinde kaybolup gitti.

B) Zavallı Murat Bey bunlardan biridir. Ona zavallı diyoruz çünkü Selam Hanım, bu adama ve ailesine acıdığı kadar hiç kimseye acımıyordu.

C) Memleketin senin gibi usta askere ihtiyacı var. Bugün gidip cephede vuruşmazsan yarın burada, kapının önünde vuruşmaya mecbur kalırsın.

D) Yürüyorum, yürüyorum. Böyle saatlerce, günlerce, aylarca hiç durmaksızın yürümek istiyorum. Biliyorum ki bu çorak toprak dalgalarının sonu yoktur.

E) Her şeyi bu kadar ciddiye almak, her şeye bu kadar öfkelenmek neden? Kaç gün yüreğimde bu olayın azabını taşıdım. Salih Ağa’nın kendisinden bizzat af dilemek istedim.

8. Aşağıdaki parçaların hangisinde dinî ögelere yer verilmiştir?

A) Hıdırellez günü... Hızır ve İlyas Peygamberin buluştuğuna inanılan bu günde göğün altında hiçbir şehir bu kadar cümbüşlü bir kalabalıkla kaynaşmaz, hiçbir sokak bu kadar başka sesleri birbirine karıştıran böyle bir uğultu çıkarmaz. Ahalisi bu kadar kuzu kızartıp helva pişirmez.

B) Yer minderinde ud çalan sarışın, genç bir Çerkez kızı... Beyaz yanaklarına damla damla yaş akıyor, hemen işitilmeyecek kadar zavallı bir sesle “Gönül senden kimlere etsem şikâyet” şarkısını söylüyor. O kızın ıstırabının sebebini Rabia bunca yıl sonra seziyor gibi.

C) Mütarekenin ilk günlerinde bana bir tanıdık diyordu ki: “Ne bu zırhlılardan, ne bu ordudan, ne sokak başındaki bu makineli tüfeklerden korkuyorum. Beni korkutan şey, kendi aramızdaki anlaşmazlıklar, kendi aramızdaki nifaklardır.

D) Ali Rıza Bey, filozof adamdı. İnsan olanın başına her şeyin gelebileceğine ihtimal verirdi. Fakat doğruluk ve namusunun bir gün çocukları tarafından bir büyük ayıp, affedilmez bir kabahat gibi başına kakılacağını hiç aklına getirmemişti.

E) O belki salon adamları gibi nazik ve ince değildir. Fakat dürüst bir çocuktur. Sen o zarif adam, nazik adam, kibar adam dediğimiz maskaralara bakma kuzum. Onların bir parça yaldızlarını kazısan altından ne çıkacağını anlayamazsın.

